

Instytut Nenckiego, a w szczególności Zakład Neurofizjologii poniósł dotkliwą stratę.

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że 19 stycznia 2006 odeszła od nas długoletnia koleżanka

**doc. dr hab.
Wacława Ławicka**

Pani docent Ławicka całe swoje życie poświęciła nauce. Wyniki jej prac pokazujące, że uszkodzenie zakrętu proroalnego w obrębie okolicy czołowej u psów zaburza przestrzenne reakcje odroczone, stały się podstawą intensywnych badań pamięci operacyjnej, prowadzonych w laboratoriach całego świata do chwili obecnej. Docent Ławicka wprowadziła do badań nad pamięcią tzw. aparat Nenckiego (Nencki apparatus) umożliwiający trening reakcji odroczonej w sytuacji potrójnego wyboru. Wiele jej prac doświadczalnych dotyczyło zagadnienia różnicowania reakcji ruchowych w zależności od charakteru bodźca i wytworzenia alternacji kierunkowej w reakcjach instrumentalnych.

Wacława Ławicka urodziła się 3 listopada 1926 roku w Łodzi. Jej dzieciństwo zostało w sposób brutalny przerwane przez wojnę. Jako 14-letnia dziewczynka została objęta nakazem pracy przymusowej i przesiedlona wraz matką do Niemiec. Pracowała w wojskowej fabryce tekstyliów po 10 godzin dziennie. W maju 1945 roku, zaraz po wyzwoleniu, powróciła do Łodzi i podjęła naukę w Liceum Przyrodniczym, które ukończyła w 1947 roku. Zaraz potem rozpoczęła studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Łódzkiego. Już w rok później, najwyraźniej w pełni świadoma swoich zainteresowań, związała się z Instytutem Nenckiego reaktywowanym po wojnie w, mniej niż Warszawa zniszczonej, Łodzi. Od początku pracowała w Zakładzie Neurofizjologii założonym przez Profesora Jerzego Konorskiego. Studia uniwersyteckie skończyła z dyplomem fizjologa, a dalsza zawodowa specjalizacja rozwijana w Instytucie pod kierunkiem prof. J. Konorskiego dotyczyła przede wszystkim badań pamięci i wyższych procesów nerwowych. Wyniki jej prac, przeprowadzonych zarówno w Instytucie Nenckiego, jak i w Bethesda (NIH) zostały opublikowane w kilkudziesięciu pracach naukowych i stanowiły milowy etap w badaniach nad pamięcią.

Odszedł ciepły i wrażliwy człowiek, dobra i zawsze gotowa do pomocy koleżanka.

Z jej ogromnego doświadczenia w pracy behawioralnej korzystaliśmy wszyscy nawet po Jej przejściu na emeryturę. Mimo, że Pani Wacia, jak ją zwykle nazywaliśmy, przez wiele ostatnich lat musiała pokonywać trudności związane z przewlekłą chorobą zawsze z najwyższą uwagą i pełnym zaangażowaniem starała się zro-

zumieć i rozwiązywać przedstawiane jej problemy doświadczalne i sugerować możliwe hipotezy badawcze. Stanowiła naturalną nić łączącą pokolenie bezpośrednich uczniów patrona Zakładu Neurofizjologii, prof. J. Konorskiego i kolejnych generacji badaczy mózgu. Była skarbnicą wiedzy o naszym Zakładzie, jego historii i osiągnięciach. Z tej wiedzy do ostatnich lat korzystaliśmy zawsze z okazji rocznicowych uroczystości w Instytucie.

Będzie Jej nam bardzo brakowało. Przyjaciele, koleżanki i koledzy z Zakładu Neurofizjologii

Wiersz E Dickinson z biblioteki Pani Waci

Mózg – rozleglejszy jest niż Niebo –
Bo zmierz je – co do cała –
Ujrzysz, że w Mózgu się pomieści
I Pan – i Przestrzeń cała –

Mózg – bezdenniejszy jest niż Morze –
Bo zgłęb je – co do joty –
Ujrzysz, że Mózg Ocean wchłonie
Jak gąbka – Wiadro wody –

Mózg ma dokładnie ciężar Boga –
Bo zważ ich – co do grama –
A Waga z Wagą – jak Litera
Z Głoską – będzie tożsama –

(Tłum. S. Barańczak, wyd. Arka, 1990)

Ważniejsze Publikacje

Konorski, J., Stępien, L., Brutkowski, S., Ławicka, W. & Stępien, I. Effect of partial removal of frontal and parietal lobes on conditioned motor reflexes. *Neurol Neurochir Psychiatr Pol.* 2: 197-210, 1952;
Ławicka, W. & Konorski, J. The effects of prefrontal lobectomies on the delayed responses in cats. *Acta Biol Exp.* 21: 141-156, 1961;
Ławicka, W., Mishkin, M., Kreiner, J. & Brutkowski, S. Delayed response deficit in dogs after selective ablation of the preroal gyrus. *Acta Biol Exp.* 26: 309-322, 1966;
Szejnkowska, G., Ławicka, W. & Konorski, J. The Properties of Alternation of Conditioned Reflexes in Dogs. *Acta Biol Exp.* 24: 135-144, 1964;
Ławicka, W. Preroal syndrome in dogs. *Acta Neurobiol Exp.* 32: 261-276, 1972;
Ławicka, W., Mishkin, M. & Rosvold, H. E. Dissociation of deficits on auditory tasks following partial prefrontal lesions in monkeys. *Acta Neurobiol Exp.* 35: 581-607, 1975;
Rosenkilde, C. E. & Ławicka, W. Effects of medial and dorsal prefrontal ablations on a go left-go right time discrimination task in dogs. *Acta Neurobiol Exp.* 37: 209-221, 1977;
Ławicka, W. Auditory targeting reflexes: their determining role in directional instrumental responding. *Acta Neurobiol Exp.* 39: 537-552, 1979;
Stasiak, M. & Ławicka, W. Effects of different intrastimulus interval on learning of the Konorski short-term memory test in dogs. *Acta Neurobiol Exp.* 51: 57-62, 1991.